

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання дипломної роботи
за першим бакалаврським рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна
безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»,
освітньо-професійною програмою «Аудит пожежної та техногенної безпеки»

Друкується за рішенням
Вченої ради факультету
пожежної безпеки НУЦЗ України
Протокол від 16.09.2019 року

Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи за першим бакалаврським рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», освітньо-професійною програмою «Аудит пожежної та техногенної безпеки»/ Укладачі: Михайлюк О.П., Катунін А.М., Олійник В.В.– Х.: НУЦЗ України, 2019. – 21 с.

Рецензент: начальник науково-методичного центру навчальних закладів сфери цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент Юрій УВАРОВ.

Методичні рекомендації до виконання дипломної роботи для здобувачів вищої освіти за першим бакалаврським рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», освітньо-професійною програмою «Аудит пожежної та техногенної безпеки» розраховані для надання методичної допомоги під час виконання, оформлення результатів та захисту дипломної роботи.

ЗМІСТ

1	Загальні положення	4
2	Організаційні заходи	4
3	Вимоги до оформлення дипломної роботи	7
4	Зміст розрахунково-пояснювальної записки	8
5	Захист дипломної роботи	12
	Література	14
	Додаток А	15
	Додаток Б	16
	Додаток В	18
	Додаток Г	20
	Додаток Д	21

1. Загальні положення

1. Методичні рекомендації розроблені на підставі положень Закону України «Про вищу освіту», Стандарту вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 – Цивільна безпека, спеціальність 261 – Пожежна безпека, затвердженого Наказом МОН України від 29 жовтня 2018 року № 1169, інших нормативних актів МОН України та ДСНС України, що регламентують діяльність вищих навчальних закладів.

1.1. Випускна атестація здобувачів вищої освіти проводиться на основі аналізу успішності навчання, оцінювання якості вирішення здобувачами задач діяльності, що передбачені освітньо-професійною програмою «Аудит пожежної та техногенної безпеки» в галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека», та рівня сформованості компетентностей.

1.2. Нормативна форма випускної атестації – захист кваліфікаційної (дипломної) роботи.

1.3. **Метою дипломної роботи** здобувачів вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, галузі знань 26 «Цивільна безпека», спеціальності – 261 «Пожежна безпека» за освітньо-професійною програмою «Аудит пожежної та техногенної безпеки» є:

- систематизація, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань, отриманих здобувачем вищої освіти у процесі навчання;
- розвиток навичок самостійної роботи й оволодіння методиками, що пов'язані з виконанням управлінських, виробничих функцій та типових завдань діяльності.

1.4. Під час виконання дипломної роботи здобувач вищої освіти повинен показати здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та проблеми, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, під час практичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів моніторингу та прогнозування, запобігання виникненню пожеж та їх гасіння.

1.5. Об'єктом дослідження у дипломній роботі може бути об'єкт господарювання промислового чи цивільного призначення, що несе будь-яку загрозу для людей і навколишнього середовища та підлягає аудиту (перевірці) стану пожежної і техногенної безпеки.

2. Організаційні заходи

2.1. Навчально-методичний відділ із відповідним факультетом:

2.1.1. Виконує розподіл кількості здобувачів за випускаючими кафедрами факультетів університету з урахуванням їх штатної чисельності та профільної кваліфікації науково-педагогічних працівників;

2.1.2. Узагальнює тематику дипломних робіт кожного здобувача, аналізує їх актуальність, готує проект наказу щодо їх затвердження ректором університету;

2.1.3. Здійснює контроль щодо виконання графіку написання дипломних робіт;

2.1.4. Готує проект наказу щодо складу підкомісій Екзаменаційної комісії,

визначає терміни захисту і розподіл здобувачів вищої освіти за екзаменаційними підкомісіями для захисту дипломних робіт;

2.1.5. Оголошує графік захисту дипломних робіт не пізніше, ніж за один місяць до початку роботи Екзаменаційної комісії;

2.1.6. Проводить інші напрями роботи за вимогами нормативних актів з організації та проведення захисту дипломних робіт.

2.2. Випускаюча кафедра відповідного факультету:

2.2.1. Проводить персональне закріплення здобувачів вищої освіти за керівниками дипломної роботи. Керівником дипломної роботи можуть бути особи з числа керівного складу, науково-педагогічних працівників та ад'юнктів університету, а також фахівців органів управління та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, інших установ і навчальних закладів, за умови ухвалення кандидатур на засіданні випускаючої кафедри.

Керівник дипломної роботи несе відповідальність за змістовну частину дипломної роботи і не прийняття заходів щодо порушення здобувачем графіку виконання дипломної роботи. Керівник надає здобувачу консультації з методики виконання і змістовної частини дипломної роботи. За необхідності керівник дипломної роботи може направляти здобувача на консультації до науково-педагогічних працівників університету, фахівців органів управління та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а також провідних аудиторів-ліцензіатів у галузі пожежної та техногенної безпеки спеціалізованих організацій. Прізвища консультантів вказуються у завданні на виконання дипломної роботи;

2.2.2. Розглядає та ухвалює на засіданні кафедри теми дипломних робіт і подає їх до навчально-методичного відділу. Тема дипломної роботи повинна бути актуальною, відповідати сучасним вимогам та реальним задачам у сфері пожежної та техногенної безпеки.

2.2.3. Протягом тижня після оголошення наказу ректора університету щодо тем та керівників дипломних робіт, керівник видає завдання на виконання дипломної роботи за формою, наведеною у додатку Б;

2.2.4. Здійснює контроль за виконанням графіку підготовки дипломної роботи до захисту, організацією роботи написання дипломної роботи випускником та роботою керівника дипломної роботи проекту;

2.2.4. Визначає графік заслуховування кожного здобувача кафедри щодо готовності дипломної роботи до захисту. За результатами такого заслуховування приймає рішення щодо допуску дипломної роботи до захисту на засіданнях підкомісій Державної екзаменаційної комісії;

2.2.5. Надає здобувачу організаційну та методичну допомогу з усіх питань щодо виконання дипломної роботи;

2.2.6. Несе відповідальність за неприйняття заходів щодо порушення графіку написання дипломних робіт здобувачами кафедри.

2.3. Здобувач вищої освіти:

2.3.1. Несе персональну відповідальність за якість і своєчасність виконання

дипломної роботи;

2.3.2. На початку четвертого курсу (не забороняється і раніше) визначається із керівником дипломної роботи і закріплюється за випускаючою кафедрою;

2.3.3. Визначає та узгоджує із керівником об'єкт аудиту та тему дипломної роботи;

2.3.4. Протягом тижня після оголошення наказу ректора університету щодо тем та керівників дипломних робіт отримує завдання на виконання дипломної роботи за формою, наведеною у додатку Б;

2.3.5. Проводить збір і опрацювання літератури та джерел науково-технічної інформації за темою дипломної роботи. До цього етапу роботи входить:

- отримання проектної, кошторисної, статистичної, технічної та іншої документації по об'єкту дипломної роботи;

- вивчення, узагальнення та аналіз отриманих матеріалів за темою дипломної роботи;

- вивчення досвіду роботи у сфері державного контролю та нагляду за станом пожежної і техногенної безпеки об'єктів, а також у галузі інспектування (аудиту) незалежними інституціями у даній сфері.

2.3.6. Проводить остаточне опрацювання етапів завдання на виконання дипломної роботи під час проходження стажування, із детальною перевіркою додержання (виконання) суб'єктом господарювання на об'єкті дипломної роботи вимог законодавства у сфері пожежної та техногенної безпеки;

2.3.7. Повинен отримати рецензію на свою дипломну роботу. Рецензентами можуть бути особи з числа науково-педагогічних працівників університету, фахівці органів управління та підрозділів Державної служби України з надзвичайних ситуацій, а також провідні аудиторів-ліцензіатів у галузі пожежної та техногенної безпеки спеціалізованих організацій та установ. У рецензії повинні бути відображені питання актуальності теми, рівень розкриття завдання на виконання дипломної роботи, позитивні сторони та недоліки роботи, оцінка рівня професійної підготовки здобувача. У висновку рецензії надається оцінка (позитивна або негативна), на яку заслуговує дипломна робота, та пропозиції щодо присвоєння виконавцю бакалаврського рівня вищої освіти;

2.3.8. Надає дипломну роботу у текстовому форматі з підписами консультантів та додатками до неї, а також рецензією керівникові дипломної роботи не пізніше, ніж за тиждень до попереднього заслуховування на випускаючій кафедрі. Керівник перевіряє її відповідність завданню, якість виконання, графічну частину, складає письмовий відгук у направленні до підкомісії Державної екзаменаційної комісії;

2.3.9. Доповідає на засіданні випускаючої кафедри за графіком, що встановлюється кафедрою, результати дипломної роботи;

2.3.10. Подає за добу до захисту дипломну роботу технічному секретарю підкомісії Державної екзаменаційної комісії розрахунково-пояснювальну записку, анотацію (додаток В), письмову рецензію на дипломну роботу (підпис рецензента обов'язково скріплюється печаткою установи, де він працює), а також направлен-

ня до захисту із відгуком керівника дипломної роботи та висновком начальника випускаючої кафедри (додаток Г).

3. Вимоги до оформлення дипломної роботи

Дипломна робота складається з розрахунково-пояснювальної записки та графічної частини.

3.1. Розрахунково-пояснювальна записка роздруковується на принтері в обсязі 40-60 сторінок формату А4 (210x297 мм) з рамками без урахування пояснювальних таблиць, рисунків, графіків тощо. Вимоги до оформлення: шрифт 14 Times New Roman Cyr із 1,5 інтервалом; розміри шрифту для формул - звичайний 14 пт, великий індекс 12 пт, малий індекс 10 пт, великий символ 18 пт, малий символ 12 пт.

Як виняток дозволяється написання розрахунково-пояснювальної записки власноручно пастою чорного кольору (60-80 сторінок тексту).

Всі позначки фізичних величин або символів повинні відповідати Міжнародній системі одиниць СІ. Їх слід проставляти після результатів усіх виконаних розрахунків. При посиланні на нормативну або довідкову літературу потрібно вказати у квадратних дужках порядковий номер зі списку літератури, який міститься в кінці розрахунково-пояснювальної записки.

Формули, які використовуються в тексті розрахунково-пояснювальної записки, нумеруються з правого краю рядка подвійною цифрою у круглих дужках, що означає № розділу та через крапку – порядковий номер формули у розділі. Наприклад, (3.2). Графіки, схеми, рисунки, таблиці повинні мати помітку (Рис. 5.4.; Табл. 4.3 відповідно).

Додатки до розрахунково-пояснювальної записки виконуються на стандартних бланках, що відповідають вимогам керівних документів.

3.2. Графічна частина виконується на 3-4 листах білого паперу формату А-1. На листах можуть бути представлені креслення, схеми, специфікації, графіки. Графічна частина повинна виконуватись відповідно вимогам Єдиної системи конструкторської документації (далі – ЄСКД), ДСТУ Б А.2.4-7:2009 «Правила виконання архітектурно-будівельних креслень», ДСТУ Б.А.2.4-6-2009 «Правила виконання робочої документації генеральних планів підприємств, споруд та житлово-цивільних об'єктів» із використанням різних технологій відображення інформації (комп'ютерна графіка, туш, олівець, колір тощо).

На кожному аркуші виконується основний напис (додаток Д).

Обов'язковими кресленнями графічної частини є:

- генеральний (ситуаційний) план об'єкта;
- карта пожежної небезпеки (для виробничого об'єкту) або план евакуації людей при пожежі (для житлово-цивільних об'єктів);
- перелік невідповідностей, що були виявлені під час аудиту та рекомендації щодо їх усунення та підвищення стану пожежної і техногенної безпеки на об'єкті згідно вимог нормативних документів.

За визначенням керівника дипломної роботи доповідь може супроводжуватись зображенням графічної частини із застосуванням мультимедійного облад-

нання, з обов'язковим оформленням відповідних вимог ЄСКД. У додатках до дипломної роботи обов'язково роздруковується її презентація (5-10 слайдів). Презентація на електронному носії разом з пояснювальною запискою подається до архіву.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки

4.1. У розрахунково-пояснювальній записці викладається основний зміст роботи, наводяться необхідні розрахунки і технічні рішення, вона супроводжується графіками, схемами, діаграмами, ескізами та іншими ілюстративними матеріалами. Розділи в розрахунково-пояснювальній записці викладаються в суворій послідовності. Кожний розділ закінчується висновками про найбільш вагомий результат, що отримані при розробці даного розділу. Структура і склад розрахунково-пояснювальної записки обумовлюється особливостями об'єкта суб'єкта господарювання, що обирається для аудиту.

Розрахунково-пояснювальна записка повинна відображати результати аудиту (перевірки) пожежної та техногенної безпеки об'єкта на основі аналізу стану пожежної і техногенної безпеки та результатів виконаного аудиту щодо відповідності існуючих систем забезпечення пожежної і техногенної безпеки об'єкта вимогам діючих нормативних документів.

Аудит пожежної та техногенної безпеки об'єктів господарювання повинен складатися з наступних етапів:

- аудит (оцінка) стану пожежної і техногенної небезпеки об'єкта (території, будівлі, споруди, обладнання, технологічної установки тощо) незалежно від форми власності;
- аудит (перевірка) відповідності систем пожежної і техногенної безпеки об'єкта (території, будівлі, споруди, обладнання, технологічної установки тощо) незалежно від форми власності вимогам діючих норм пожежної та техногенної безпеки;
- розробка рекомендацій щодо усунення виявлених невідповідностей на об'єкті, що перевіряється, діючим нормам пожежної та техногенної безпеки.

Здійснення аудиту пожежної та техногенної безпеки виконується методом порівняння фактичного стану систем пожежної та техногенної безпеки об'єктів з вимогами нормативних документів.

Основними напрямками аудиту (перевірки) пожежної та техногенної безпеки об'єктів можуть бути:

- перевірка об'єктів будівництва та об'єктів, які експлуатуються, щодо відповідності вимогам норм та правил, іншим нормативним документам у сфері пожежної і техногенної безпеки будівель, споруд, приміщень, території, відкритих технологічних установок (процесів) підприємств, установ та організацій, інших суб'єктів господарювання незалежно від форм власності;
- перевірка систем запобігання виникнення пожежі та протипожежного захисту на об'єкті згідно з вимогами нормативних документів (блискавкозахист будівель, споруд і комунікацій; автоматизовані систем раннього виявлення загрози виникнення надзвичайних ситуацій та сповіщення населення; автоматичні та авто-

номні системи пожежогасіння; системи пожежної сигналізації; системи сповіщення про пожежу й управління евакуацією людей; системи протидимного захисту; системи передачі тривожних сповіщень; протипожежні двері, ворота, вікна, люки, клапани; пожежні кран-комплекти, пожежні ліфти; вогнезахист матеріалів, виробів, будівельних конструкцій, електричних кабелів, інженерного обладнання будинків і споруд);

- аудит (перевірка) результатів ідентифікації безпеки об'єктів, декларацій та паспортів у тому числі у складі проектної документації; планів локалізації і ліквідації аварійних ситуацій та аварій;

- перевірка достовірності та оцінка техногенного ризику на об'єкті.

4.2. Розрахунково-пояснювальна записка розпочинається з титульного листа (додаток А), за яким слідує завдання на виконання дипломної роботи, що містить календарний план її виконання (додаток Б).

4.3. Дипломна робота повинна мати наступні розділи:

- зміст;
- вступ;
- загальна характеристика об'єкта аудиту;
- аудит (оцінка) стану пожежної та техногенної небезпеки об'єкта;
- аудит систем забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єкта;
- розробка рекомендацій щодо усунення виявлених невідповідностей на об'єкті, що перевіряється, діючим нормам пожежної та техногенної безпеки;
- висновки;
- література;
- додатки.

Зміст дипломної роботи є рекомендаційним і не вичерпним. За пропозицією здобувача, після узгодження із керівником дипломної роботи, кількість розділів та їх назва можуть відрізнятися від вищенаведеної структури. Зміст може коригуватися і доповнюватися, виходячи з особливостей об'єкта та мети роботи.

4.4. До розрахунково-пояснювальної записки, за визначенням керівника дипломної роботи із затвердженням кафедри у завданні, можуть додаватися матеріали що відображають дійсний рівень пожежної та техногенної небезпеки об'єкта і стан його захищеності від дії небезпечних чинників пожежі. Наприклад, Акт перевірки додержання (виконання) суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері пожежної безпеки, Припис на усунення порушень вимог пожежної безпеки, Акт перевірки добровільної пожежної дружини (команди), Картка (план) пожежогасіння на об'єкт дипломної роботи тощо. За результатами аудиту з пожежної та техногенної безпеки рекомендується скласти звіт-висновок, який також додається до дипломної роботи у додатках.

4.5. Змістовна частина кожного розділу розрахунково-пояснювальної частини дипломної роботи складається на підставі методичних вказівок (рекомендацій) відповідної кафедри за напрямом розділу.

Розділи дипломної роботи можуть містити положення курсових робіт (проектів), що виконувалися здобувачем вищої освіти протягом навчання з відповідних дисциплін кафедр.

Основні вимоги щодо змісту розрахунково-пояснювальної частини диплом-

ної роботи наступні.

4.5.1. **Зміст** складається із розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів розрахунково-пояснювальної записки дипломної роботи.

4.5.2. **Вступ** висвітлює основні задачі, що вирішуються даною роботою, і містить:

- статистичний огляд пожеж (надзвичайних ситуацій) на об'єктах по Україні, регіону;
- обґрунтування доцільності проведення аудиту з пожежної та техногенної безпеки (мета, механізми аудиту, аналіз систем пожежного та техногенного аудиту за кордоном і в Україні – коротко);
- мету і задачі дипломної роботи;
- очікувані результати.

4.5.3. **Загальна характеристика об'єкта аудиту.** До розділу повинні ввійти дані про призначення, економічне і соціальне значення об'єкта, характеристика проектних рішень (генплан, архітектурно-будівельні та технологічні рішення, пожежна автоматика (у тому числі і виробнича), водопостачання, опалення і вентиляція, електропостачання тощо). Для виробничих та складських об'єктів відомості про особливості технологічних процесів та режими роботи технологічного обладнання необхідно отримати з технологічного регламенту та опису технологічної схеми виробництва.

4.5.4. **Аудит (оцінка) стану пожежної та техногенної небезпеки об'єкта.** З метою отримання об'єктивної інформації на підставі вивчення загальної характеристики об'єкта та відповідних документів про фактичний стан пожежної і техногенної безпеки об'єкта здобувач самостійно оцінює та встановлює стан пожежної і техногенної небезпеки на об'єкті. Для цього виконується аналіз небезпечних властивостей речовин і матеріалів, що обертаються на об'єкті, а також причин та умов виникнення і розвитку пожежі та іншої надзвичайної ситуації, визначаються можливі фактори впливу на людей і матеріальні цінності небезпечних факторів пожежі та інших надзвичайних ситуацій.

Для виробничих та складських об'єктів оцінка стану пожежної та техногенної небезпеки полягає у вивченні фізико-хімічних та пожежонебезпечних властивостей речовин і матеріалів, що обертаються на об'єкті, встановленні можливості утворення горючого середовища, виникнення у ньому джерел запалювання та умов і шляхів поширення пожежі, а також встановлення причин, що ускладнюють евакуацію людей і матеріальних цінностей у разі виникнення пожежі та її гасіння.

Під час оцінки стану пожежної та техногенної небезпеки об'єкта здобувач за допомогою розрахунків повинен перевірити для промислових та складських об'єктів відповідність категорії приміщення, будинку та зовнішньої установки за вибухопожежною та пожежною безпекою вимогам нормативного документу, а також клас зони за ПУЕ.

Для потенційно небезпечних об'єктів та об'єктів підвищеної небезпеки не-

обхідно перевірити відповідність результатів ідентифікації згідно вимог нормативних документів.

Для будівельних конструкцій об'єктів будь-якого призначення у дипломній роботі необхідно перевірити відповідність цих конструкцій необхідному ступеню вогнестійкості згідно вимог норм.

4.5.5. Аудит систем забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єкта.

Основною метою даного розділу є визначення наявності умов відповідності (невідповідності) об'єкта захисту вимогам пожежної і техногенної безпеки (перевірка надійності та ефективності систем забезпечення пожежної безпеки).

Перед виконанням аудиту систем забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єкта дипломник повинен провести аналіз нормативних документів, що регламентують стан пожежної та техногенної безпеки об'єктів.

Виконання аудиту систем забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єкта здійснюється з врахуванням завдання, що визначається керівником дипломної роботи, типу та призначення об'єкта, а також вимог кафедри, на якій виконується дипломна робота.

Окремим дослідженням даного розділу може бути аудит відповідності вимогам нормативних документів щодо:

- розташування об'єкта (генеральний план);
- архітектурно-будівельних та технологічних рішень;
- систем опалення та вентиляції;
- електропостачання;
- протипожежного водопостачання;
- протидимного та противибухового захисту;
- пожежної та виробничої автоматики;
- ідентифікації та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки;
- визначення ступеню ризику від провадження господарської діяльності.

Під час виконання даного розділу дослідження можуть мати комплексний характер (аудит може проводитися за декількома напрямками).

Так, наприклад, у розділі можна навести результати аудиту заходів та технічних засобів пожежогашіння. Для цього проводяться розрахунки сил і засобів для гасіння ймовірної пожежі, визначається кількість підрозділів, особового складу Державної служби України з надзвичайних ситуацій для гасіння пожежі, визначається вирішальний напрямок, описуються дії керівника гасіння пожежі тощо. На основі отриманих результатів робиться висновок щодо достатності сил і засобів для гасіння ймовірної пожежі та при необхідності розробляються відповідні рекомендації, які описуються у наступному розділі.

За результатами аудиту об'єкта рекомендується скласти звіт-висновок, який надати у додатках дипломної роботи.

4.5.6. Розробка рекомендацій щодо підвищення рівня пожежної та техногенної безпеки об'єкта.

Основною метою даного розділу є розробка та обґрунтування рекомендацій щодо усунення виявлених невідповідностей на об'єкті, що перевіряється, діючим

нормам пожежної та техногенної безпеки.

Дані рекомендації можуть містити як організаційні так і інженерно-технічні рішення щодо підвищення рівня пожежної та техногенної безпеки об'єкта. Методики, що застосовуються для розрахунків та визначення відповідних інженерно-технічних засобів, повинні мати підтвердження у діючому нормативному документі.

Заключним етапом дипломної роботи є встановлення ефективності запропонованих рішень шляхом оцінки ступеню ризику від провадження господарської діяльності, зниження якого досягається за допомогою відповідних заходів безпеки.

Пропонуються та обґрунтовуються рішення щодо зниження ступеня ризику із відповідними числовими розрахунками за методиками, затвердженими нормативними документами. На підставі отриманих значень ступеня ризику плануються заходи державного нагляду (контролю) у сфері пожежної та техногенної безпеки.

Висновки.

У розділі наводяться висновки за результатами дипломної роботи з обґрунтуванням практичної значимості запропонованих заходів щодо забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єкта.

Література.

У списку літератури наводяться тільки ті джерела інформації, що використовувалися під час виконання дипломної роботи. Список літератури складається відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

Додатки. У додатках дипломної роботи за визначенням керівника роботи можуть додаватися матеріали, що відображають дійсний рівень пожежної та техногенної небезпеки об'єкта і стан його захищеності від дії небезпечних чинників пожежі та інших надзвичайних ситуацій. Наприклад, Акт перевірки додержання (виконання) суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері пожежної та техногенної безпеки, Припис на усунення порушень вимог пожежної безпеки, а також копії свідоцтв про реєстрацію потенційно небезпечного об'єкта чи об'єкта підвищеної небезпеки, звіт-висновок про аудит пожежної і техногенної безпеки об'єкта.

Додатки до розрахунково-пояснювальної записки виконуються на стандартних бланках, що відповідають вимогам керівних документів.

5. Захист дипломної роботи

5.1. До захисту дипломної роботи на засіданні підкомісії Екзаменаційної комісії (ЕК) здобувач допускається за результатами попереднього заслуховування на засіданні випускаючої кафедри за наявності позитивного відгуку начальника кафедри. У разі не виконання вимог Кодексу академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України та виявлення порушень академічної доброчесності у кваліфікаційній роботі, здобувач до захисту цієї роботи не допускається.

5.2. Захист дипломної роботи проводиться на відкритому засіданні підкомісії ЕК за участю не менше трьох її членів.

5.3. Для доповіді щодо результатів дипломної роботи здобувачу надається до 10 хвилин. Загальний час захисту роботи одним виконавцем не повинен перевищувати 30 хвилин. Доповідь здобувача вищої освіти становить 10-15 хвилин і виконується у довільній формі про сутність кваліфікаційної роботи, основні організаційні, технічні (наукові) рішення, отримані результати та ступінь виконання завдання. При цьому можуть використовуватися різні форми візуалізації доповіді (обов'язковий графічний матеріал роботи, визначений завданням на цю роботу, слайди, мультимедійні проектори, аудіо-відеоапаратура тощо).

5.4. Результати та якість захисту дипломної роботи здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання з переведенням її в оцінку за шкалою ЄКТС та в 4-бальну шкалу (табл. 5.1). Якість відповідей здобувача на запитання членів експертної комісії враховується при оцінюванні захисту здобувача.

Табл. 5.1- Шкала переведення балів за 100-бальною шкалою оцінювання в оцінку за шкалою ЄКТС та в 4-бальну шкалу

100-бальна шкала	Шкала ЄКТС	4-бальна шкала (національна)
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Рішення про оцінку захисту приймається на закритому засіданні підкомісії ЕК відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів. За однакової кількості голосів голос голови підкомісії є вирішальним.

Результати захисту дипломних робіт оголошуються виконавцям у день захисту.

5.5. У випадку отримання виконавцем незадовільної оцінки за результатами захисту дипломної роботи підкомісія ЕК повинна оголосити здобувачу порядок повторного захисту роботи.

5.6. Здобувачу, який не захистив дипломну роботу за графіком з поважної причини, термін її захисту (за узгодженням із головою ЕК) може бути перенесений в межах строку роботи ЕК в поточному навчальному році.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про вищу освіту».
2. Кодекс цивільного захисту України.
3. Стандарт вищої освіти України за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 – Цивільна безпека, спеціальність 261 – Пожежна безпека. Затверджено Наказом МОН України від 29 жовтня 2018 року № 1169.
4. Освітньо-професійна програма «Аудит пожежної та техногенної безпеки» за спеціальністю 261 «Пожежна безпека» підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 "Цивільна безпека".
5. Кодекс академічної доброчесності Національного університету цивільного захисту України. Затверджено протоколом Конференції трудового колективу НУЦЗ України від 11.05.18 № 1/18.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ

(назва факультету)

(повна назва кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

освітнього ступеня бакалавра

(освітній ступінь)

НА ТЕМУ:

Виконав: здобувач вищої освіти

(група)

(спеціальність)

(освітньо-професійна програма)

(прізвище та ініціали)

Керівник

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(прізвище та ініціали)

Харків – 20 року

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

Факультет (підрозділ) _____

Кафедра _____

Галузь знань _____

Спеціальність _____

(назва)

Освітньо-професійна програма _____

(назва)

Рівень вищої освіти _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри

«___» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ

НА ДИПЛОМНУ РОБОТУ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

(ПРІЗВИЩЕ, ІМ'Я, ПО БАТЬКОВІ)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом НУЦЗ України від _____ року № _____

2. Строк подання здобувачем вищої освіти роботи _____

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота здобувача вищої освіти

_____ (прізвище, ім`я та по батькові)

Керівник: _____

(посада, спеціальне звання, науковий ступінь, вчене звання)

_____ (прізвище, ім`я та по батькові)

Рецензент: _____

(посада, спеціальне звання, науковий ступінь, вчене звання)

_____ (прізвище, ім`я та по батькові)

Кафедра: _____

(назва кафедри без аббревіатури)

Тема: _____

(затверджена наказом)

Розрахунково–пояснювальна записка на _____ аркушах (слайдах).

ПЕРЕЛІК ГРАФІЧНОГО МАТЕРІАЛУ

Наприклад.

1. Ситуаційний план – 1 арк. (слайд).
2. План евакуювання 1 поверху – 1 арк. (слайд).
3. Елементи протипожежного захисту – 1 арк. (слайд).

СТИСЛИЙ ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ ТА ВИСНОВКИ

Наприклад.

Дипломна робота виконана на актуальну тему за завданням кафедри пожежної і техногенної безпеки об'єктів та технологій НУЦЗ України.

У дипломній роботі проведено аудит пожежної та техногенної безпеки аміачно-компресорного цеху ПрАТ «Злагода», визначено невідповідності систем забезпечення пожежної та техногенної безпеки об'єкта діючим нормам, на підставі якого запропоновані рекомендації щодо усунення невідповідностей, що дозволить знизити ризик виникнення надзвичайних ситуацій на об'єкті.

У ході виконання дипломної роботи проведено аналіз обставин з пожежами та іншими надзвичайними ситуаціями техногенного характеру в Україні за _____ рік.

На підставі аудиту пожежної та техногенної безпеки аміачно-компресорного цеху ПрАТ «Злагода» приведені результати розрахунку критеріїв, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності та визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) у сфері техногенної та пожежної безпеки.

Запропоновані інженерно-технічні рішення щодо зниження ступеня ризику мають обґрунтування за допомогою розрахунків згідно вимог норм.

Література: __ бібл. дж.

Графічна частина виконана на _____ аркушах (слайдах).

Рік виконання – 20...

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

ПОДАННЯ ГОЛОВІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ ЩОДО ЗАХИСТУ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

Здобувач вищої освіти _____
(прізвище та ініціали) направляється до захисту

Дипломної роботи за спеціальністю _____
(шифр і назва)

за освітньо-професійною програмою _____
(назва програми)

на тему: _____
(назва теми)

Дипломна робота і рецензія додаються.

Довідка про успішність

_____ за період навчання, на факультеті (підрозділі)
(прізвище та ініціали здобувача вищої освіти)

_____ з 20.. року до 20.. року повністю
(назва факультету, підрозділу)

виконала навчальний план за спеціальністю з таким розподілом оцінок у %:

оцінка ЄКТС		оцінка за національною шкалою	
A		відмінно	
B		добре	
C			
D		задовільно	
E			

Начальник факультету _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Висновок керівника дипломної роботи

Здобувач вищої освіти _____

Керівник роботи _____
(підпис) (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ року

Висновок кафедри про дипломну роботу

Дипломна робота здобувача вищої освіти _____ розглянута
(прізвище та ініціали)

кафедрою _____, протокол від _____ 20__ року № _____,
(назва кафедри)

допускається до захисту роботи в екзаменаційній комісії _____.

Начальник кафедри

_____ (назва кафедри) _____ (підпис) _____ (Власне ім'я ПРІЗВИЩЕ)

« ____ » _____ 20__ року

ФОРМИ ОСНОВНОГО НАПISУ НА ЛИСТАХ РОЗРАХУНКОВО-ПОЯСНЮВАЛЬНОЇ ЗАПИСКИ

Форма 1 На аркуші РПЗ «Зміст»

8 x 5 = 40	(1)										
	<i>Зм</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підп.</i>	<i>Дата</i>						
	Розробив					(2)			<i>Літ.</i>	<i>Лист</i>	<i>Листів</i>
	Перевірів								(3)		
	Н.контр.								5	5	5
	Затвердив								(4)		
17 23 15 10					185						

Форма 2 На наступних аркушах РПЗ

15	(1)					<i>Лист</i>
<i>Зм</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підп.</i>	<i>Дата</i>		
17 23 15 10					185	

ФОРМА ОСНОВНОГО НАПISУ НА ЛИСТАХ ГРАФІЧНОЇ ЧАСТИНИ (КОНСТРУКТОРСЬКА ДОКУМЕНТАЦІЯ)

11 x 5 = 55	(1)										
	<i>Зм</i>	<i>Лист</i>	<i>№ докум.</i>	<i>Підп.</i>	<i>Дата</i>						
	Розробив					(2)			<i>Літ.</i>	<i>Маса</i>	<i>Маситаб</i>
	Перевірів								(3)		
	П.контр.								5	5	5
	Н.контр.								(4)		
Затвердив								(4)			
17 23 15 10					185						

**ФОРМА ОСНОВНОГО НАПISУ НА ЛИСТАХ
ГРАФIЧНОЇ ЧАСТИНИ
(ГЕНПЛАН, СИТУАЦIЙНИЙ ПЛАН, АРХIТЕКТУРНО-БУДIВЕЛЬНI
КРЕСЛЕННЯ)**

11 x 5 = 55							(1)			
							(6)			
	Зм.	Кiльк.	Лист	№ докум.	Пiдпис	Дата	(2)	<i>Лiт.</i>	<i>Лист</i>	<i>Листiв</i>
	Розробив							(3) 15	15	20
	Перевiрив							↔	↔	↔
	П.контр.							(4)		
	Н.контр.									
	Затвердив						(5)			
	↔ 10	↔ 10	↔ 10	↔ 10	↔ 15	↔ 10	185			

Вказiвки щодо заповнення основного напису.

У графах основного напису (номери граф на формах показанi в дужках) вказують:

- у графі 1 – шифр (позначення) документа: назва навчального закладу, номер факультету, шифр залiкової книжки, випускаюча кафедра, креслення – графічна частина. Наприклад,

НУЦЗУ.4.2019-78.ПiТБОтаТ.ГЧ;

НУЦЗУ.4.2019-78.ПiТБОтаТ.РПЗ

- у графі 2 – тема дипломної роботи;
- у графі 3 – умовне позначення стадії «Дипломна робота» - ДР;
- у графі 4 – шифр навчальної групи дипломника;
- у графі 5 – найменування креслень на даному листі;
- у графі 6 – найменування підприємства (установи), до складу якого входить об'єкт дипломної роботи, або найменування мікрорайону розташування об'єкту дипломної роботи;
- iнші графи заповнюються вiдповiдно до iх призначення.